6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Внутренние болезни: учебник в 2-х т. Мухин Н.А., Моисеев В.С., Мартынов А.И. – М., 2009. Т.1 - 672 с., Т.2 - 592 с.
2. Пропедевтика внутренних болезней: учебник + CD. 4-е изд. Мухин Н.А., Моисеев В.С. – М., 2009. - 848 с.
3. Основы сестринского дела: учебное пособие. Островская И.В., Широкова Н.В. – М., 2008. - 320 с.

6.2 Дополнительная литература:

1. Внутренние болезни. Федюкович Н.И. – Ростов на Дону, «Феникс», 2008.
2. Основы сестринского дела. Ситуационные задачи: практикум: учебное пособие. Морозова Г.И. – М., 2009. - 240 с.
3. Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи. Смолева Э.В. – Ростов на Дону, «Феникс», 2005.

6.3 Средства обучения:

- печатные материалы;
- учебное оборудование;
- наглядные пособия;
- ТСО.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ІШКІ АУРУЛАР НЕГІЗДЕРІ

0305000 - «ЛАБОРАТОРИЯЛЫҚ ДИАГНОСТИКА» мамандығы

0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі

Сағат көлемі – 50

Астана 2010

Авторлар:

1. Л.А. Брынская – «Қостанай медициналық колледжі» МКҚК бірінші біліктілік санатты «Ішкі аурулар негіздері» пәнінің оқытушысы;
2. Н.И. Зюбенко – «Қостанай медициналық колледжі» МКҚК бірінші біліктілік санатты «Ішкі аурулар негіздері» пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Т.А. Дедовец – Қостанай облысы әкімшілігінің денсаулық сақтау Басқармасының лабораториялық диагностика бойынша бас маманы, облыстық аурухананың КДЛ меңгерушісі, жоғары біліктілік санатты дәрігер;
2. Л.П. Булат – Қостанай облыстық эпидемиологиялық сараптама орталығының бактериологиялық лаборатория меңгерушісі, жоғары біліктілік санатты дәрігер.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Қостанай медициналық колледжі» МКҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0305000 - «Лабораториялық диагностика» мамандығы 0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленді.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

Геморрагический васкулит: этиология, клинические симптомы, осложнения, лабораторная и инструментальная диагностика, уход и лечение.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Реализация компетентностного подхода должна предусматривать широкое использование в учебном процессе активных и интерактивных форм проведения теоретических и практических занятий (компьютерных технологий, деловых и ролевых игр, разбор конкретных ситуаций, психологические и иные тренинги) в сочетании с внеаудиторной работой с целью формирования и развития профессиональных навыков обучающихся.

Для обучающихся должны быть обеспечены: возможность оперативного сбора и обмена информацией, доступ к современным профессиональным базам данных, информационным справочным и поисковым системам с использованием скоростного Интернета.

В рабочей учебной программе дисциплины должны быть четко сформулированы конечные результаты обучения в соответствии с осваиваемыми знаниями, умениями и приобретаемыми компетенциями.

5 Контроль планируемого результата обучения

В процессе изучения предмета «Основы внутренних болезней» проводится текущий, рубежный, итоговый контроль знаний учащихся.

тальные методы диагностики, осложнения. Современные принципы лечения заболевания и уход.

Раздел 7 Заболевания органов эндокринной системы и обмена веществ

Тема 7.1 Эндемический зоб. Гипотиреоз

Этиология. Клинические симптомы. Осложнения. Принципы профилактики эндемического зоба.

Гипотиреоз. Этиология. Клинические симптомы. Лабораторные (общий анализ крови и мочи, определеие уровня тиреоидных гормонов) и инструментальные методы диагностики (УЗИ). Современные принципы лечения и ухода за пациентами.

Тема 7.2 Тиреотоксикоз

Этиология. Клинические симптомы. Осложнения. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Современные принципы лечения и ухода за пациентами.

Тема 7.3 Сахарный диабет

Типы сахарного диабета. Этиология. Клинические симптомы. Лабораторная диагностика (общий анализ крови и мочи, определение уровня глюкозы, холестерина, триглицеридов и креатинина, микроальбуминурии). Экспресс диагностика (самоконтроль уровня глюкозы крови и мочи, кетоновых тел в моче). Принципы современного лечения и ухода при сахарном диабете. Осложнения.

Тема 7.4 Гипогликемическая и диабетическая комы. Неотложная помощь

Этиология, клинические симптомы диабетической комы. Лабораторная диагностика (определение глюкозы крови, кетоновых тел). Этиология, клинические симптомы гипогликемической комы, диагностика. Оказание неотложной помощи при гипогликемическом состоянии и коме.

Раздел 8 Заболевания крови

Тема 8.1 Анемии

Этиология ЖДА, В12- дефицитной анемии. Клиническая симптоматика заболевания. Лабораторные методы диагностики (общий анализ крови, определение уровня сывороточного ферритина и сывороточного железа). Методы лечения.

Тема 8.2 Гемобластозы. Геморрагические диатезы

Гемобластозы. Этиология заболевания, клинические симптомы. Лабораторная диагностика (общий анализ крови с лейкоцитарной формулой). Инструментальные методы диагностики (стернальная пункция, пункция лимфатических узлов). Современные методы лечения.

Гемофилия. Этиология заболевания, клинические симптомы, осложнения, лабораторная и инструментальная диагностика, уход и лечение пациентов.

Тромбоцитопеническая пурпура: этиология, клинические симптомы, осложнения, лабораторная и инструментальная диагностика, уход и лечение.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба 6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері 6
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны 7
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар 13
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау 13
6. Әдебиеттер және оқу құралдары 14

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Бұл үлгілік оқу бағдарламасы 0305000 - «Лабораториялық диагностика» мамандығы 0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі бойынша Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

«Ішкі аурулар негіздері» пәнін оқыту, аурулар этиологиясын, клиникалық симптомдары мен симдромдарын, олардың қазіргі диагностикасының зертханалық және аспаптық әдістерін, дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету принциптерін, ішкі ағзалардың жиі кездесетін ауруларының алдын алу мәселелерін білетін білімді мамандарды даярлауға көзделген.

Бағдарлама келесі пәндерімен интеграцияны қарастырады: анатомия, физиология, патологиялық анатомия мен патологиялық физиология, фармакология негіздері, мейірбике ісі негіздері.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Стандартта және білім беру бағдарламасында жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар **Базалық**: **БҚ 12.** Хирургиялық аурулардың негізгі симптомдары мен синдромдарын білуде; **Кәсіптік**: **КҚ 8.** Асептика мен антисептика ережелерін сақтай білуде; **КҚ 9.** Халыққа гигиеналық тәрбие мәселелері жайында іс-шаралар өткізе білуде: **Арнайы**: **АҚ 8.** Әртүрлі жарақаттар кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсете білуде, реанимация әдістерін, жасалатын іс-әрекеттер техникасын игере білуде **құзырлы болуы қажет.**	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - организмнің анатомия-физиологиялық ерекшеліктерін; - ауруларды анықтауды; - этиологиясын; - клиникалық симптоматикасын; - зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерінің көрсеткіштерін; - ауруларын ағымын, туындайтын асқынуларды; - аурудың болжамын; - емдеу мен күтім жасаудың қазіргі қағидаларын; - алдын-алуды **білуі тиіс.** - ішкі ағзалар ауруларын анықтай білуді; - науқастар жағдайын бағалай білуді; - алдын-алу шараларын жүргізе білуді **үйреніп алуы қажет.**

Тема 5.2 Гломерулонефриты

Определение заболевания. Этиология и предрасполагающие факторы. Клинические симптомы острого и хронического гломерулонефрита, осложнения. Лабораторная диагностика (общий анализ крови и мочи, анализ мочи по Нечипоренко и Зимницкому, проба Реберга, определение креатинина, мочевины). Современные принципы лечения. Профилактика.

Тема 5.3 Мочекаменная болезнь. Неотложная помощь при почечной колике

Этиология. Клиника почечной колики. Лабораторная диагностика (общий анализ мочи и крови) и инструментальная диагностика (УЗИ и экскреторная урография). Оказание неотложной доврачебной помощи при почечной колике.

Раздел 6 Заболевания органов пищеварения

Тема 6.1 Гастриты

Гастриты (острый и хронический). Этиология: роль хеликобактер в развитии хронического гастрита, предрасполагающие факторы. Клиническая симптоматика, лабораторные и инструментальные методы диагностики. Современные принципы лечения хронических гастритов. Осложнения.

Тема 6.2 Язвенная болезнь желудка и ДПК. Неотложная помощь при желудочно-кишечном кровотечении. Панкреатит

Этиология. Клинические симптомы язвы желудка и клинические симптомы язвы ДПК. Лабораторная диагностика (общий анализ крови, определение группы крови и резус-фактора, определение кала на скрытую кровь). Инструментальная диагностика язвенной болезни (ФГДС). Современные принципы лечения. Осложнения язвенной болезни Желудочное и кишечное кровотечение, клиника, оказание неотложной доврачебной помощи, уход за пациентом.

Панкреатит. Этиология. Клинические симптомы. Осложнения. Лабораторная диагностика (общий анализ крови, определение глюкозы, исследование кала на копрологию, определение амилазы крови). Инструментальные методы диагностики (УЗИ). Современные принципы лечения заболевания и уход.

Тема 6.3 Холециститы. Хронический гепатит. Цирроз печени

Этиология. Клинические симптомы, осложнения. Лабораторные и инструментальные методы диагностики: (общий анализ крови, определение билирубина и фракций, холестерина, исследование дуоденального содержимого и УЗИ желчного пузыря). Современные принципы лечения заболевания и уход.

Хронический гепатит. Этиология. Клинические симптомы, осложнения. Лабораторные и инструментальные методы диагностики: общий анализ крови, определение АЛТ, АСТ, определение щелочной фосфатазы, определение билирубина, фосфолипидов, протромбина, тимоловой пробы, идентификация вирусов. Современные принципы лечения заболевания и уход.

Циррозы печени. Этиология. Клинические симптомы, лабораторные и инструмен-

вых фракций и определение С-реактивного белка). Инструментальная диагностика (рентгенологическая картина костно-суставной системы). Осложнения. Современные методы лечения и уход.

Тема 4.2 Гипертоническая болезнь. Гипертонический криз

Определение заболевания. Этиология, клинические симптомы гипертонической болезни, осложнения. Лабораторная диагностика (определение холестерина крови, определение общего анализа крови, общего анализа мочи, определение микроальбуминурии, определение остаточного азота, креатинина, проба по Зимницкому). Инструментальная диагностика (ЭКГ). Современные принципы лечения гипертонической болезни и уход.

Гипертонический криз, определение, этиология, развития криза, клинические симптомы (нейровегетативного, водно-солевого, судорожного) криза, осложнения, оказание неотложной доврачебной помощи при гипертоническом кризе.

Тема 4.3 Атеросклероз. ИБС. Стенокардия

Этиология, факторы, предрасполагающие развитие атеросклероза. Клинические симптомы приступа стенокардии, оказание неотложной доврачебной помощи. Современные методы лечения стенокардии.

Тема 4.4 ИБС. Инфаркт миокарда

Определение заболевания. Этиология инфаркта миокарда, клинические симптомы ангинозного приступа, клинические симптомы атипичных форм заболевания (астматической, абдоминальной, аритмической, безболевой, церебральной). Инструментальная диагностика (ЭКГ). Лабораторная диагностика: коагулограмма (протромбиновое время, фибриноген, КФК, АЛТ, общий холестерин, общий анализ крови). Оказание доврачебной неотложной помощи при инфаркте миокарда. Осложнения. Современные принципы лечения инфаркта миокарда.

Тема 4.5 Сердечно-сосудистая недостаточность

Острая сосудистая недостаточность (обморок, коллапс, шок)

Этиология, клинические симптомы. Оказание неотложной доврачебной помощи.

Острая сердечная недостаточность ОЛЖН (интерстициальный и альвеолярный отек легких). Этиология, клинические симптомы, оказание неотложной медицинской помощи.

Раздел 5 Заболевания мочевыделительной системы

Тема 5.1 Пиелонефрит

Определение заболевания. Этиология и предрасполагающие факторы. Клинические симптомы острого и хронического пиелонефрита, осложнения. Лабораторная диагностика (общий анализ крови и мочи, анализ мочи по Нечипоренко и Зимницкому). Инструментальные методы диагностики. Современные принципы лечения. Профилактика.

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

р/с №	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)		
		Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
М1	Тыныс алу ағзаларының, жүрек-қантамыр, сүйек-бұлшықет жүйелерінің, зәр шығару ағзаларының аурулары мен аллериялық аурулар	30	30	-
	1 тарау Кіріспе			
	1.1 тақырып Ішкі аурулар негіздері. Қысқаша тарихы, мақсаттары, міндеттері	2	2	-
	2 тарау Тыныс алу ағзаларының аурулары	2	2	-
	2.1 тақырып Бронхиттер	2	2	-
	2.2 тақырып Бронх демікпесі. Тұншығу ұстамасы кезінде шұғыл жәрдем көрсету	2	2	-
	2.3 тақырып Пневмониялар. Өкпе обыры	2	2	-
	2.4 тақырып Плевриттер. Өкпе туберкулезі. Өкпеден қан кету кезінде шұғыл жәрдем көрсету			
	3 тарау Аллергиялық аурулар	2	2	-
	3.1 тақырып Есекжем Квинке ісінуі. Анафилактикалық шок			
	4 тарау Қан айналымы және тірек-қимыл аппаратының аурулары	2	2	-
	4.1 тақырып Ревматизм. Ревматоид артриті	2	2	-
	4.2 тақырып Гипертониялық ауру. Гипертониялық криз	2	2	-
	4.3 тақырып Атеросклероз. ЖИА. Стенокардия	2	2	-
	4.4 тақырып Миокард инфаркті	2	2	-
	4.5 тақырып Жүрек-қантамыр жеткіліксіздігі			
	5 тарау Зәр шығару жүйесінің аурулары			
	5.1 тақырып Пиелонефрит	2	2	-
	5.2 тақырып Гломерулонефрит	2	2	-
	5.3 тақырып Несеп-тас ауруы. Бүйрек шаншуы кезінде шұғыл жәрдем көрсету	2	2	-

	Аралық бақылау	**2**	**2**	**-**
М2	Асқорыту, эндокринді жүйенің аурулары мен зат алмасу бұзылыстары. Қан аурулары	20	20	-
	6 тарау Асқорыту ағзаларының аурулары			
	6.1 тақырып Гастриттер	2	2	-
	6.2 тақырып Асқазан және ұлтабардың ойықжара ауруы. Асқазан-ішек жолдарынан қан кеткен кезде шұғыл жәрдем көрсету. Панкреатит	2	2	-
	6.3 тақырып Холециститтер. Созылмалы гепатит. Бауыр циррозы	2	2	-
	7 тарау Эндокринді жүйе мен зат алмасу аурулары			
	7.1 тақырып Эндемиялық зоб. Гипотиреоз	2	2	-
	7.2 тақырып Тиреотоксикоз	2	2	-
	7.3 тақырып Қантты диабет	2	2	-
	7.4 тақырып Гипогликемиялық, диабеттік комалар. Шұғыл жәрдем көрсету	2	2	-
	8 тарау Қан аурулары			
	8.1 тақырып Анемиялар			
	8.2 Тақырып Гемобластоздар.	2	2	-
	Геморрагиялық диатездер.	2	2	-
	Қорытынды бақылау	**2**	**2**	**-**
	Барлығы:	**50**	**50**	**-**

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау Кіріспе

1.1 тақырып Ішкі аурулар негіздері Дамуының қысқаша тарихы, мақсаты мен міндеттері

Ауру туралы, этиологиясы туралы, симптомы, синдромы, диагнозы, емдеу түрлері, алдын алуы туралы түсінік. Пациенттерді зерттеудің клиникалық әдістері: сұрау, қарау, пальпация, перкуссия, аускультация, жасау.

2 тарау Тыныс алу ағзаларының аурулары

2.1 тақырып Бронхиттер

Аурудың этиологиясы, жіті және созылмалы бронхиттің клиникалық симптоматикасы. Аурудың ағымы, асқынулары. Зертханалық диагностикасы (қақырықты зерттеу, қанның жалпы анализі, зәрдің жалпы анализі, микроорганизмдердің дәріге сезімталдығын анықтау). Емдеудің және күтім жасаудың қазіргі қағидалары.

мокроты, общий анализ крови, общий анализ мочи, определение лекарственной чувствительности микроорганизмов). Современные принципы лечения и ухода.

Тема 2.2 Бронхиальная астма. Неотложная помощь при приступе удушья

Этиология, клиническая симптоматика приступа удушья. Доврачебная неотложная помощь при приступе удушья, уход. Осложнения. Лабораторная диагностика (исследование мокроты, общий анализ крови). Современные принципы лечения заболевания. Профилактика.

Тема 2.3 Пневмонии. Рак легких

Определение, этиология, клинические симптомы. Осложнения. Лабораторные исследования (общий анализ крови с лейкоцитарной формулой, общий анализ мочи, исследование мокроты, определение лекарственной чувствительности микроорганизмов, мокроту на атипичные клетки). Инструментальные методы исследования. Современные методы лечения и ухода.

Тема 2.4 Плевриты. Туберкулез легких. Неотложная помощь при легочном кровотечении

Плевриты (сухой и экссудативный), определение заболевания, этиология, клинические симптомы туберкулеза и плевритов, осложнения. Лабораторная диагностика (исследование мокроты на микобатерии туберкулеза, исследование плевральной жидкости, общий анализ крови, общий анализ мочи). Инструментальные методы диагностики. Международные и республиканские программы по борьбе с туберкулезом (DOTS-стратегия). Легочное кровотечение, оказание неотложной доврачебной медицинской помощи.

Раздел 3 Аллергические заболевания

Тема 3.1 Крапивница. Отек Квинке. Анафилактический шок

Этиология. Клинические симптомы крапивницы, отека Квинке, анафилактического шока. Неотложная помощь при крапивнице, отеке Квинке, анафилактическом шоке.

Раздел 4 Заболевания органов кровообращения и опорно-двигательного аппарата

Тема 4.1 Ревматизм. Ревматоидный артрит

АФО органов кровообращения. Основные жалобы пациентов.

Ревматизм: определение заболевания, роль стрептококка в развитии болезни, клинические симптомы поражения суставов, сердца, нервной системы, кожи. Осложнения. Лабораторная диагностика (общий анализ крови, общий анализ мочи, определение общего белка, определение белковых фракций, определение С-реактивного белка). Инструментальная диагностика (эхокардиография, ЭКГ). Современные принципы лечения ревматизма. Профилактика.

Ревматоидный артрит. Определение заболевания. Этиология, Клинические симптомы. Лабораторная диагностика (общий анализ крови и мочи, определение белко-

	Рубежный контроль	**2**	**2**	**-**
М 2	Заболевания органов пищеварения, эндокринной системы и обмена веществ. Заболевания крови	20	20	-
	Раздел 6 Заболевания органов пищеварения			
	Тема 6.1 Гастриты	2	2	-
	Тема 6.2 Язвенная болезнь желудка и 12-перстной кишки. Неотложная помощь при желудочно-кишечном кровотечении. Панкреатит	2	2	-
	Тема 6.3 Холециститы. Хронический гепатит. Цирроз печени	2	2	-
	Раздел 7 Заболевания органов эндокринной системы и обмена веществ			
	Тема 7.1 Эндемический зоб. Гипотиреоз	2	2	-
	Тема 7.2 Тиреотоксикоз	2	2	-
	Тема 7.3 Сахарный диабет	2	2	-
	Тема 7.4 Гипогликемическая, диабетическая комы. Неотложная помощь	2	2	-
	Раздел 8 Заболевания крови			
	Тема 8.1 Анемии	2	2	-
	Тема 8.2 Гемобластозы Геморрагические диатезы	2	2	-
	Итоговый контроль	**2**	**2**	**-**
	Всего	**50**	**50**	**-**

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1. Введение

Тема 1.1 Основы внутренних болезней. Краткая история, цели, задачи

Понятие о болезни, об этиологии, симптоме, синдроме, диагнозе, видах лечения, профилактике.

Клинические методы исследования пациентов: расспрос, осмотр, пальпация, перкуссия, аускультация.

Раздел 2 Заболевания органов дыхания

Тема 2.1 Бронхиты

Этиология заболевания, клиническая симптоматика острого и хронического бронхита. Течение заболевания, осложнения. Лабораторная диагностика (исследование

2.2 тақырып Бронх демікпесі. Тұншығу ұстамасы кезінде шұғыл жәрдем көрсету

Этиологиясы, тұншығу ұстамасының клиникалық симптоматикасы. Тұншығу ұстамасы кезінде дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету, күтім жасау. Асқынулары. Зертханалық диагностикасы (қақырықты зерттеу, жалпы қан анализі). Ауруды емдеудің қазіргі қағидалары. Алдын алу.

2.3 тақырып Пневмониялар. Өкпе обыры

Анықтамасы, этиологиясы, клиникалық симптомдары. Асқынулары. Зертханалық зерттеу (лейкоцитарлы формуласы мен жалпы қан анализі, зәрдің жалпы анализі, қақырықты зерттеу, микроорганизмдердің дәріге сезімталдығын анықтау, атипиялық жасушаларды тексеруге қақырық алу). Зерттеудің аспаптық әдістері. Емдеу және күтім жасаудың қазіргі әдістері.

2.4 тақырып Плевриттер. Өкпе туберкулезі. Өкпеден қан кету кезінде шұғыл жәрдем көрсету

Плевриттер (құрғақ және экссудатты), аурудың анықтамасы, этиологиясы, туберкулез және плевриттің клиникалық симптомдары, асқынулары. Зертханалық диагностикасы (туберкулез микробактерияларына қақырықты зерттеу, плевра сұйықтығын зерттеу, жалпы қан анализі, жалпы зәр анализі). Диагностиканың аспаптық әдістері. Туберкулезбен күрес жүргізудің халықаралық және республикалық бағдарламалары (DOTS-стратегиясы). Өкпеден қан кету, дәрігерге дейін медициналық шұғыл жәрдем көрсету.

3 тарау Аллергиялық аурулар

3.1 тақырып Есекжем. Квинке ісінуі. Анафилактикалық шок

Этиологиясы. Есекжемнің, Квинке ісінуінің, анафилактикалық шоктың клиникалық симптомдары. Есекжем, Квинке ісінуі, анафилактикалық шок кезінде шұғыл жәрдем көрсету.

4 тарау Қан айналымы мен тірек-қимыл аппаратының аурулары

4.1 тақырып Ревматизм. Ревматоид артриті

Қан айналымы ағзаларының АФЕ. Пациенттердің негізгі шағымдары.

Ревматизм: аурудың анықтамасы, ауру дамуындағы стрептококтың рөлі, буын, жүрек, нерв жүйесі, тері зақымдануының клиникалық сиптомдары. Асқынулары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан анализі, жалпы зәр анализі, жалпы нәруызды анықтау, нәруыз фракцияларын анықтау, С-реактивті нәруызды анықтау). Аспаптық диагностикасы (эхокардиография, ЭКГ). Ревматизмді емдеудің қазіргі қағидалары. Алдын алу.

Ревматоид артриті. Ауруды анықтау. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан және зәр анализі, нәруыз фракцияларын және С-реактивті нәруызды анықтау). Аспаптық диагностикасы (сүйек-буын жүйесінің рентгенологиялық көрінісі). Асқынулары. Емдеу және күтім жасаудың қазіргі әдістері.

4.2 тақырып Гипертониялық ауру. Гипертониялық криз

Аурудың анықтамасы. Этиологиясы, гипертониялық аурудың клиникалық симптомдары, асқынулары. Зертханалық диагностикасы (қанда холестерин деңгейін анықтау, жалпы қан анализін, зәр анализін анықтау, микроальбуминурияны және қалдық азотты, креатининді анықтау, Зимницкий бойынша сынама өткізу). Аспаптық диагностикасы (ЭКГ). Гипертониялық ауруды емдеудің қазіргі қағидалары және күтім жасау.

Гипертониялық криз, анықтамасы, криз дамуының этиологиясы, кризділ клиникалық симптомдары (нейровегетативті, су-тұзды, құрысқақ), асқынулары, гипертониялық криз кезінде дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету.

4.3 тақырып Атеросклероз. ЖИА. Стенокардия

Этиологиясы, атеросклерозды тудыратын факторлар. Стенокардия ұстамасының клиникалық симптомдары, дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету. Стенокардияны емдеудің қазіргі әдістері.

4.4 тақырып ЖИА. Миокард инфаркті

Аурудың анықтамасы. Миокард инфарктінің этиологиясы, қыспалық ұстаманың клиникалық симптомдары, аурудың атипиялық формаларының клиникалық симптомдары (демікпелі, құрсақтық, аритмиялық, ауырусыз, церебральді). Аспаптық диагностикасы (ЭКГ). Зертханалық диагностикасы: коагулограмма (протромбинды уақыт, фибриноген, КФК, АЛТ, жалпы холестерин, жалпы қан анализі). Миокард инфаркті кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсету. Асқынулары. Миокард инфарктін емдеудің қазіргі қағидалары.

4.5 тақырып Жүрек-қантамыр жеткіліксіздігі

Қан тамырдың жіті жеткіліксіздігі (талып қалу, коллапс, шок). Этиологиясы, клиникалық симптомдары. Дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету.

Жүрек функциясының жіті жеткіліксіздігі СҚЖЖ (өкпенің интерстициальді және альвеолярлы ісінуі). Этиологиясы, клиникалық симптомдары, медициналық шұғыл жәрдем көрсету.

5 тарау Зәр шығару жүйесінің аурулары

5.1 тақырып Пиелонефрит

Аурудың анықтамасы. Этиологиясы және тудыратын факторлар. Жіті және созылмалы пиелонефриттің клиникалық симптомдары, асқынулары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан және зәр анализі, Нечипоренко және Зимницкий бойынша зәр анализі). Диагностиканың аспаптық әдістері. Емдеудің қазіргі қағидалары. Алдын алу.

5.2 тақырып Гломерулонефриттер

Аурудың анықтамасы. Этиологиясы және тудыратын факторлар.

Жіті және созылмалы гломерулонефриттің клиникалық симптомдары, асқынулары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан және зәр анализі, Нечипоренко және Зимницкий бойынша зәр анализі, Реберг сынамасы, креатининді, несепнәрді анықтау). Емдеудің қазіргі қағидалары. Алдын алу.

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Наименование разделов и тем	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)		
		Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
М 1	Заболевания: органов дыхания, сердечно-сосудистой, костно-мышечной систем, органов мочевыделения, аллергические.	30	30	-
	Раздел 1 Введение			
	Тема 1.1 Основы внутренних болезней. Краткая история, цели, задачи	2	2	-
	Раздел 2 Заболевания органов дыхания			
	Тема 2.1 Бронхиты	2	2	-
	Тема 2.2 Бронхиальная астма. Неотложная помощь при приступе удушья	2	2	-
	Тема 2.3 Пневмонии. Рак легких	2	2	-
	Тема 2.4 Плевриты. Туберкулез легких. Неотложная помощь при легочном кровотечении	2	2	-
	Раздел 3 Аллергические заболевания			
	Тема 3.1 Крапивница. Отек Квинке. Анафилактический шок	2	2	-
	Раздел 4 Заболевания органов кровообращения и опорно-двигательного аппарата			
	Тема 4.1 Ревматизм. Ревматоидный артрит			
	Тема 4.2 Гипертоническая болезнь.	2	2	-
	Гипертонический криз	2	2	-
	Тема 4.3 Атеросклероз. ИБС. Стенокардия			
	Тема 4.4 Инфаркт миокарда	2	2	-
	Тема 4.5 Сердечно-сосудистая недостаточность	2	2	-
		2	2	-
	Раздел 5 Заболевания мочевыделительной системы			
	Тема 5.1 Пиелонефрит			
	Тема 5.2 Гломерулонефрит	2	2	-
	Тема 5.3 Мочекаменная болезнь. Неотложная помощь при почечной колике	2	2	-
		2	2	-
		2	2	-

1 Пояснительная записка

Настоящая типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования Республики Казахстан по специальности 0305000 - «Лабораторная диагностика», квалификации 0305013 - «Медицинский лаборант».

Изучение дисциплины «Основы внутренних болезней» предусматривает подготовку квалифицированного специалиста, способного ориентироваться в вопросах этиологии, клинических симптомах и синдромах, современных лабораторных и инструментальных методах диагностики, принципах оказания неотложной доврачебной помощи, профилактике наиболее часто встречающихся заболеваний внутренних органов.

Программа предусматривает обязательную интеграцию с анатомией, физиологией, патологической анатомией патологической физиологией, основами фармакологии, основами сестринского дела.

2 Планируемые результаты обучения дисциплине

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями **Базовыми**: **БК 12.** Знать основные симптомы и синдромы хирургических заболеваний; **Профессиональными**: **ПК 8**. Уметь соблюдать правила асептики и антисептики; **ПК 9**. Уметь проводить гигиеническое воспитание населения; **Специальными**: **СК 8**. Уметь оказывать доврачебную помощь при различных видах повреждений, методами реанимации, владеть техникой манипуляций.	В результате изучения дисциплины обучающийся: **знает**: - анатомо-физиологические особенности организма; - определение болезни; - этиологию; - клиническую симптоматику; - показателеи лабораторных и инструментальных методов исследования; - течение, осложнения, прогноз заболевания; - современные принципы лечения и ухода; - профилактику **умеет**: - распознавать заболевания внутренних органов; - оценивать состояние больного; - проводить профилактические мероприятия.

5.3 тақырып Несеп-тас ауруы. Бүйрек шаншуы кезінде шұғыл жәрдем көрсету

Этиологиясы. Бүйрек шаншуының клиникасы. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан және зәр анализі) және аспаптық диагностикасы (УДЗ және экскреторлы урография). Бүйрек шаншуы кезінде дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету.

6 тарау Асқорыту ағзаларының аурулары

6.1 тақырып Гастриттер

Гастриттер (жіті және созылмалы). Этиологиясы: созылмалы гастрит дамуында хеликобактердің рөлі, тудыратын факторлар. Клиникалық симптоматикасы, диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Созылмалы гастриттерді емдеудің қазіргі қағидалары. Асқынулары.

6.2 тақырып Асқазан және ұлтабардың ойықжара ауруы. Асқазан-ішек жолдарынан қан кеткен кезде шұғыл жәрдем көрсету. Панкреатит

Этиологиясы. Асқазан мен ұлтабар ойықжарасының клиникалық симптомдары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан анализі, қан топтарын және резус-факторды анықтау, нәжісті жасырын қанға анықтау). Ойықжара ауруының аспаптық диагностикасы (ФГДС). Емдеудің қазіргі қағидалары. Ойықжара ауруының асқынуы. Асқазаннан және ішектен қан кету, клиникасы, дәрігерге дейін шұғыл жәрдем көрсету, пациентке күтім жасау.

Панкреатит. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Асқынулары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан анализі, глюкозаны анықтау, копрологияға нәжісті зерттеу, қан амилазасын анықтау). Диагностиканың аспаптық әдістері (УДЗ). Емдеудің қазіргі қағидалары және күтім жасау.

6.3 тақырып Холециститтер. Созылмалы гепатит. Бауыр циррозы

Этиологиясы. Клиникалық симптомдары, асқынулары. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері: (жалпы қан анализі, билирубин және оның фракцияларын, холестеринді анықтау, ұлтабар құрамын зерттеу және өт қалтасын УДЗ). Емдеудің қазіргі қағидалары және күтім жасау.

Созылмалы гепатит. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары, асқынулары. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері: жалпы қан анализі, АЛТ, АСТ анықтау, сілтілі фосфатазаны анықтау, билирубинді, фосфолипидтерді, протромбинді, тимол сынамасын анықтау, вирустар идентификациясы. Емдеудің қазіргі қағидалары және күтім жасау.

Бауыр цирроздары. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары, диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері, асқынулары. Ауруды емдеу қазіргі принциптері және күтім жасау.

7 тарау Эндокринді жүйе мен зат алмасу аурулары

7.1 тақырып Эндемиялық зоб. Гипотиреоз

Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Асқынулары. Эндемиялық зобтың алдын алу қағидалары.

Гипотиреоз. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Диагностиканың зертханалық (жалпы қан және зәр анализі, тиреоидты гормондардың деңгейін анықтау) және аспаптық әдістері (УДЗ). Емдеудің қазіргі принциптері және пациентке күтім жасау.

7.2 тақырып Тиреотоксикоз

Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Асқынулары. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Емдеудің қазіргі принциптері және пациентке күтім жасау.

7.3 тақырып Қантты диабет

Қантты диабеттің түрлері. Этиологиясы. Клиникалық симптомдары. Зертханалық диагностикасы (жалпы қан және зәр анализі, глюкоза деңгейін, холестеринді, триглицеридтер мен креатининді, микроальбуминурияны анықтау). Экспресс диагностикасы (қан және зәр глюкозасының, зәрдегі кетон заттарының деңгейін өз бетінше анықтау). Қантты диабет кезіндегі емдеудің және күтім жасаудың қағидалары. Асқынулары.

7.4 тақырып Гипогликемиялық, диабеттік комалар. Шұғыл жәрдем көрсету

Этиологиясы, диабеттік команың клиникалық симптомдары. Зертханалық диагностикасы (қан глюкозасын, кетон заттарын анықтау). Этиологиясы, гипогликемиялық команың клиникалық симптомдары, диагностикасы. Гипогликемиялық жағдайда және кома кезінде шұғыл жәрдем көрсету.

8 тарау Қан аурулары

8.1 тақырып Анемиялар

ТТА, В12- тапшылықты анемияның этиологиясы. Аурудың клиникалық симптоматикасы. Диагностиканың зертханалық әдістері (жалпы қан анализі, сарысу ферритинінің және сарысу темірінің деңгейін анықтау). Емдеу әдістері.

8.2 тақырып Гемобластоздар. Геморрагиялық диатездер

Гемобластоздар. Аурудың этиологиясы, клиникалық симптомдары. Зертханалық диагностикасы (лейкоцтарлы формуласы мен жалпы қан анализі). Диагностиканың аспаптық әдістері (төссүйекке, лимфа түйіндеріне пункция жасау). Емдеудің қазіргі әдістері.

Гемофилия. Аурудың этиологиясы, клиникалық симптомдары, асқынулары, зертханалық және аспаптық диагностикасы, науқастарға күтім жасау және оны емдеу.

Тромбоцитопениялық пурпура: этиологиясы, клиникалық симптомдары, асқынулары, зертханалық және аспаптық диагностикасы, күтім жасау және емдеу.

Геморрагиялық васкулит: этиологиясы, клиникалық симптомдары, асқынулары, зертханалық және аспаптық диагностикасы, күтім жасау және емдеу.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 18
2. Планируемые результаты обучения дисциплине 18
3. Тематический план и содержание дисциплины 19
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса. 25
5. Контроль планируемого результата обучения. 25
6. Литература и средства обучения 26

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Брынская Л.А. – преподаватель предмета «Основы внутренних болезней» ГККП «Костанайский медицинский колледж», преподаватель первой квалификационной категории;
2. Зюбенко Н.И. – преподаватель предмета «Основы внутренних болезней» ГККП «Костанайский медицинский колледж», преподаватель первой квалификационной категории.

Эксперты:

1. Дедовец Т.А. – врач высшей квалификационной категории, заведующая КДЛ областной больницы, главный специалист по лабораторной диагностике Управления здравоохранения акимата Костанайской области;
2. Булат Л.П. – врач высшей квалификационной категории, заведующая бактериологической лабораторией Костанайского областного центра эпидемиологической экспертизы.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканский центр инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Костанайский медицинский колледж».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0305000 - «Лабораторная диагностика» квалификации 0305013 - «Медицинский лаборант».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 5 августа 2010 года № 604.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Құзыреттілік шешім табуды жүзеге асыру оқу үдерістері кезінде аудиториядан тыс жұмыстармен қатар теориялық және практикалық сабақтардың белсенді және интерактивті түрлерін қолдануды (компьютерлік технологиялар, іскерлік және рөлдік ойындар, деректі жағдайларды талғау, психологиялық және басқа тренингтер), білім алушыларда кәсіптік дағдыларды дамыту және қалыптастыру мақсатымен қамтуды қажет етеді.

Білім алушылар үшін қамтамасыз етілетін материалдар: ақпараттармен алмасу және ақпараттар жинау мүмкіншіліктерінің болуы, жоғары жылдамдықты Интернетпен қамтамасыз ету арқылы қазіргі заманғы кәсіптік дерекқорға, анықтама ақпарат және ізденіс жүйелеріне қолжетімді болуы қажет.

Пәннің оқу жұмыс бағдарламасында оқытудың соңғы нәтижелері алған біліктіліктері және игерген білімі, дағдысы бойынша анық, нақты тұжырымдалуы қажет.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижелерін бақылау

«Ішкі аурулар негіздері» пәнін оқыту барысында білім алушылардың білімін тексеруде ағымды, аралық, қорытынды бақылау түрлерін қолдану қарастырылады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Внутренние болезни: учебник в 2-х т. Мухин Н.А., Моисеев В.С., Мартынов А.И. – М., 2009. Т.1 - 672 с., Т.2 - 592 с.
2. Пропедевтика внутренних болезней: учебник + CD. 4-е изд. Мухин Н.А., Моисеев В.С. – М., 2009. - 848 с.
3. Основы сестринского дела: учебное пособие. Островская И.В., Широкова Н.В. – М., 2008. - 320 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер

1. Внутренние болезни. Федюкович Н.И. – Ростов на Дону, «Феникс», 2008.
2. Основы сестринского дела. Ситуационные задачи: практикум: учебное пособие. Морозова Г.И. – М., 2009. - 240 с.
3. Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи. Смолева Э.В. – Ростов на Дону, «Феникс», 2005.

6.3 Оқу құралдары:

- басылым материалдары;
- оқу жабдықтары;
- көрнекі құралдар;
- ОТҚ.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ОСНОВЫ ВНУТРЕННИХ БОЛЕЗНЕЙ

Специальность: 0305000 - «ЛАБОРАТОРНАЯ ДИАГНОСТИКА»

Квалификация: 0305013 - «Медицинский лаборант»

Объем часов – 50

Астана 2010